

ความเสียหายเกิดจากผู้รับจ้าง ... หน่วยงานของรัฐผู้ว่าจ้างต้องรับผิดชอบ !

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นกรณีของหน่วยงานของรัฐผู้ว่าจ้างเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ แต่การทำงานของผู้รับจ้างทำให้บ้านเรือนของประชาชนโดยรอบได้รับความเสียหาย กรณีนี้เช่นนี้ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่

ข้อเท็จจริง คือ กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก (คานทอ้งคลอง) คลองตาอู เพื่อให้การระบายน้ำบริเวณเขตดอนเมืองและพื้นที่ใกล้เคียงสะดวก รวดเร็ว ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขัง โดยส่วนหนึ่งของการก่อสร้างอยู่บริเวณด้านหลังหมู่บ้านชวนชื่นบางเขน โดยผู้รับจ้าง คือ บริษัท ป. จำกัด ได้ขุดดินบริเวณกลางคลองเพื่อเทคอนกรีตคานทอ้งคลอง แต่เนื่องจากไม่มีระบบก้ำยันเขื่อนที่ดีในขณะที่ทำการเทคอนกรีต ทำให้เขื่อนทรุดตัวและแรงสั่นสะเทือนส่งผลให้บ้านของผู้ฟ้องคดีและประชาชนในหมู่บ้านชวนชื่นบางเขนได้รับความเสียหาย

ผลจากความเสียหายดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดี ผู้รับจ้าง และผู้เสียหายได้มีมติร่วมกันให้ผู้รับจ้างซ่อมแซมบ้านที่ได้รับความเสียหายหรือให้ชดใช้ค่าเสียหาย แต่ปรากฏว่าไม่สามารถตกลงวิธีการซ่อมแซมได้ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีงดเว้นการดำเนินการขุดลอกคลองและให้ชดใช้ค่าเสียหาย

คดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่าความเสียหายที่เกิดขึ้น เกิดจากการที่ผู้รับจ้างมิได้ใช้วัตถุที่แข็งแรง ก้ำยันเขื่อนในขณะคานทอ้งคลอง และได้แย้งว่าไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายเพราะตามสัญญาจ้างระบุให้ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง

การที่กรุงเทพมหานครผู้ว่าจ้างเอกชนให้เป็นผู้ดำเนินการตามสัญญา แต่การทำงานของผู้รับจ้างก่อให้เกิดความเสียหายกับบุคคลภายนอก ถือเป็นความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานครที่จะต้องชดใช้ค่าเสียหายหรือไม่เพียงใด ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้ว่าจ้างบริษัท ป. จำกัด ให้ดำเนินการแทนผู้ถูกฟ้องคดีตามสัญญาจ้าง เมื่อในระหว่างที่มีการก่อสร้าง บริษัทผู้รับจ้างได้ดอกเสาเข็มยาวประมาณ 12 เมตร เพื่อก่อสร้างเขื่อนแรงสั่นสะเทือนทำให้บ้านพักในหมู่บ้านชวนชื่นบางเขนเสียหายประมาณ 40 หลัง ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะผู้ว่าจ้างย่อมคาดหมายได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวต่อไป มีโอกาสที่จะทำให้บ้านพักอาศัยในหมู่บ้านชวนชื่นบางเขนได้รับความเสียหายต่อไปได้

ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งมีอำนาจตามข้อ 13 และข้อ 15 ของสัญญาจ้างดังกล่าว ที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้าง ผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการทำงานของผู้รับจ้าง กรรมการตรวจการจ้างหรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษา มีอำนาจเข้าไปตรวจการงานในสถานที่ที่ก่อสร้างได้ตลอดเวลา ทั้งมีอำนาจที่จะตรวจสอบและควบคุมงานเพื่อให้เป็นไปตามเอกสารสัญญาและมีอำนาจที่จะสั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือตัดทอนซึ่งงานตามสัญญานี้ รวมทั้งมีอำนาจที่จะสั่งให้หยุดกิจการนั้นชั่วคราวได้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ตรวจสอบและควบคุมงานให้บริษัทผู้รับจ้างปฏิบัติตามสัญญาจ้างโดยเคร่งครัด ปล่อยให้ผู้รับจ้างขุดดินบริเวณกลางคลองเพื่อเทคอนกรีตคานทอ้งคลองโดยไม่มีการก้ำยันเขื่อนให้มีความมั่นคงแข็งแรงเสียก่อน ทำให้เขื่อนทรุดตัวพังทลาย ส่งผลให้บ้านของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามนัยมาตรา 420 และมาตรา 428 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 304/2558)

คดีนี้ถือเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานทางปกครอง ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะไม่ว่าจะเป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองเป็นผู้ดำเนินการเองหรือจะจ้างให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ตาม หากเกิดความเสียหายกับบุคคลภายนอกจะต้องรับผิดชอบในฐานะผู้กระทำละเมิด อันเนื่องมาจากหน่วยงานทางปกครองนั้นผู้มีอำนาจตามสัญญาที่จะตรวจสอบ ควบคุมการทำงานของผู้รับจ้าง ตลอดจนการแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือตัดทอนสัญญาหรือให้ผู้รับจ้างหยุดปฏิบัติงานชั่วคราว เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น ครับ !

นายปกครอง
